

(интерактивные методы) обучения, направленные на формирование лексической компетентности в деловом общении будущих специалистов по маркетингу.

Ключевые слова: дидактические и методические принципы обучения, подходы к преподаванию, методы преподавания, лексическая компетентность, деловое общения.

Chorna I. Yu.

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASES OF ENGLISH LEXICAL COMPETENCE FORMATION FOR PERSPECTIVE MARKETOLOGISTS

The process of European integration is impossible without changes in the educational process, as modern society tends to high-quality preparation of future specialists in different fields of knowledge. Accordingly, the methods of teaching, principles of teaching and approaches to teaching foreign language should be treated more attentively. The article deals with the research of methodological backgrounds of English lexical competence formation in business communication of future marketologists. The work focuses on the content analysis of the critical literature on the issue of formation of lexical competence, including the verification of the most common principles and methods of vocabulary teaching. The article aims to identify the most effective principles, methods and approaches to teaching that facilitate the formation of lexical competence in business communication of perspective marketologists. In consequences of the research the overview of the effective approaches to teaching foreign language: namely the communicative approach to teaching English as the most efficient for lexical competence formation in business communication is done. The distinguishing of the main theoretical functions of didactic and methodological principles appropriate for teaching English language for students of non-philological profile are provided and the defining of main methods (interactive methods) of teaching aimed at forming of lexical competence in business communication of prospective marketologists has been done. Moreover, article proves the validity of application of the following approaches to teaching while forming English lexical competence in business communication: communicative, integrated and aspect approach to teaching. Article is supplemented with samples of interactive methods of teaching essentials of business communication and lexical competence formation.

Keywords: didactic and methodological principles of teaching, approaches to teaching, methods of teaching, lexical competence, business communication.

Рецензент: Кузьменко В. В.

УДК 004.72(002.+371.33)

Юхно Н. В.*

ТЕХНОЛОГІЯ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

У статті теоретично обґрунтовано технологію мобільного навчання студентів медичного коледжу у процесі фахової підготовки. Автором зазначено, що результатом фахової підготовки є сформована готовність до цього виду діяльності. При обґрунтуванні педагогічної технології у статті виокремлено такі етапи підготовки: мотиваційний, когнітивний та технологічний. Автором акцентовано увагу на тому, що всі три етапи спрямовано на комплексну фахову підготовку майбутніх медичних працівників до використання мобільних технологій, формування всіх структурних компонентів готовності (мотиваційного, когнітивно-операційного, креативного, оцінювально-рефлексивного).

Ключові слова: технологія, фахова підготовка, готовність, компоненти, студент, медичний коледж, мобільне навчання.

Світові тенденції розвитку медицини, кардинальні зміни сучасної системи охорони здоров'я та медичної освіти, соціальні, економічні, етичні, правові особливості

*© Юхно Н. В.

діяльності її суб'єктів актуалізують потребу в удосконаленні професійної підготовки фахівців медсестринства з урахуванням нових вимог до якості та результатів освіти молодших спеціалістів сестринської справи.

Вимоги до організації навчання і виховання майбутніх медичних сестер в Україні окреслено низкою нормативних документів. Так, рішенням колегії Міністерства освіти і науки України від 13.06.2007 р. затверджено «Концепцію розвитку вищої медичної освіти в Україні», орієнтовану на підготовку мобільних, компетентних фахівців, конкурентоздатних на ринку праці. Нині важливим джерелом визначення сучасної стратегії професійної медсестринської освіти є світовий і вітчизняний досвід підготовки медсестер з метою пошуку конструктивних шляхів оптимізації навчального процесу в медичних коледжах.

Загальні питання професійної підготовки розкрито у працях А. Алексюка, В. Беспалька, В. Бондаря, А. Вербицького, В. Галузинського, С. Гончаренка, М. Євтуха, І. Мельничук, Г. Мешко, Н. Ничкало, С. Сисоєвої, Г. Терещука, В. Чайки та інших. Вивченню проблем формування компетентностей та професійних якостей молодших медичних працівників присвячено дисертаційні роботи М. Демянчука, С. Клименко, О. Рудої; розвитку їх пізнавальної активності – Т. Темерівської. Виховання студентів медичних коледжів досліджували О. Андрійчук, О. Дем'янчук, Х. Мазепа, І. Тимощук та ін. Аналіз джерельної бази засвідчив, що на сьогодні накопичено значний досвід формування професійно значущих якостей майбутніх медичних сестер.

Проте, незважаючи на посилену увагу науковців до цієї проблеми, нові відкриття в медичній науці, використання сучасної техніки, не отримало належного опрацювання теоретичне обґрунтування технології мобільного навчання студентів медичного коледжу у процесі фахової підготовки.

Метою статті є теоретичне обґрунтування технології мобільного навчання студентів медичного коледжу у процесі фахової підготовки.

Аналіз наукової літератури з проблеми розвитку технологій професійної підготовки в медичних закладах свідчить про недостатність їх використання в реальній педагогічній практиці, про неоднозначне розуміння вченими і практиками цього важливого питання.

Нині педагогічною наукою нагромаджено певний досвід вивчення та впровадження інформаційних і комп'ютерних технологій у професійній освіті, які мають більш ніж 30-річну історію. За цей час було здійснено чимало спроб упровадити наукові та інформаційні продукти в навчальний процес.

Багато дослідників, що займаються означеною проблематикою (Г. Арунянц [1], М. Лукашук [4], К. Люшук [5], О. Міхеєва [6], О. Шавальова [10] та ін.), виділяють чотири напрямки розвитку методичної складової використання комп'ютерних засобів у навчанні студентів медичних коледжів.

В основі першого напрямку лежить програмоване навчання, у межах якого розробляються й експлуатуються різні автоматизовані навчальні системи з різних навчальних дисциплін, основу яких складають авторські системи.

Другий напрямок пов'язано зі створенням окремих програм, пакетів програм, призначених для автоматизації трудомістких розрахунків, оптимізації властивостей об'єктів і процесів на математичних моделях.

Третій напрямок пов'язано з появою інтелектуально навчальних систем, частиною яких є моделі регульованого процесу навчання, предметної області, на основі яких для кожного студента може будуватися раціональна стратегія навчання. Цей напрямок пов'язано з розвитком інформаційних і телекомунікаційних мереж і створенням на їх основі «сайтів-порталів».

Нині поширеним є використання дистанційного навчання, яке не тільки забезпечує доступ до значних обсягів інформації, а й забезпечує можливість спілкування між учасниками, залученими в цей процес. Дистанційне навчання не лише

дозволяє ефективно розвивати навички володіння інформаційними технологіями, а й ефективно розподіляти робочий час працівника за рахунок електронної обробки даних: ведення документообігу, розрахунок і формування документів за допомогою електронних таблиць, оперативне надання інформації [2].

Аналіз робіт з проблеми підготовки студентів медичних коледжів до застосування інформаційних технологій у професійній діяльності показав, що розгляд цього питання сприяє впровадженню в навчальний процес медичного коледжу технології мобільного навчання.

Можливості мобільного навчання широко досліджуються зарубіжними вченими (Дж. Тейлор, М. Формент, М. Шарплс та ін.) та вітчизняними (С. Бортников, Н. Калаков, В. Куклев та ін.). В Україні цей напрямок наукових досліджень починає розвиватися, реалізуючись у наукових працях А. Глибовець, Є. Лубіної, Я. Міщенко, В. Осадчого, С. Семерікова та ін.

Дж. Тейлор і М. Шарплс зазначають, що відмінною рисою мобільного навчання від традиційного є мобільність (переміщення у просторі) його розподілених учасників і їх постійна міжособистісна взаємодія за допомогою портативної техніки [11, с. 5-6].

В. Куклев зазначає, що мобільне навчання є частиною відкритої дистанційної освіти й використовує як засіб навчання мобільні бездротові пристрої, що розвиваються швидкими темпами. Тому в процесі педагогічних пошуків здійснюється еволюційний перехід від комп'ютеризованих підручників через мережні освітні ресурси до мобільного навчання [3, с. 5].

На думку С. Семерікова, мобільне навчання є новою технологією навчання, що ґрунтується на інтенсивному застосуванні сучасних мобільних засобів і технологій. Воно тісно пов'язане з навчальною мобільністю в тому сенсі, що студенти мають можливість брати участь в освітніх заходах без обмежень у часі та просторі. Використання мобільних технологій відкриває нові можливості для навчання, особливо для тих осіб, хто живе ізольовано або у віддалених місцях чи стикається з труднощами в навчанні. Можливість навчання будь-де та будь-коли, що властиво мобільному навчанню, сьогодні є загальною тенденцією інтенсифікації життя в інформаційному суспільстві [9, с. 79].

Отже, впровадження технології мобільного навчання студентів медичного коледжу у процесі фахової підготовки сприяє формуванню готовності до цього виду діяльності.

Технологічний підхід в освіті має на меті точне інструментальне управління навчальним процесом і гарантоване досягнення поставленої мети. Цей підхід відкриває нові можливості для концептуального та проектувального засвоєння різних аспектів педагогічної дійсності та дозволяє передбачати результати й керувати педагогічними процесами, аналізувати й систематизувати на науковій основі накопичений практичний досвід і його використання, комплексно вирішувати педагогічні проблеми, забезпечувати всебічний розвиток особистості, оптимально використовувати наявні ресурси, а також вибирати найбільш ефективні й розробляти нові технології та моделі для вирішення соціально-педагогічних проблем [8, с. 47].

У розумінні О. Пехоти технологічний підхід – це керований і впорядкований вибір стратегії, системи взаємодії, способів навчання та стилю роботи викладача та його вихованців, сукупність механізмів реалізації змісту освіти в навчальному процесі з урахуванням особистісних характеристик, індивідуальності того, хто навчається, його інтересів та здібностей [7, с. 9-11].

Зважаючи на вищесказане, технологічний підхід у підготовці майбутніх медичних сестер спрямовано на побудову комплексної моделі, в якій реалізується взаємодія всіх її компонентів, що забезпечує досягнення результату – сформованості цілісної готовності до застосування мобільного навчання студентів медичних коледжів у процесі фахової підготовки.

Відповідно до загальноприйнятої структури педагогічної технології в технології мобільного навчання студентів медичного коледжу у процесі фахової підготовки виділяємо концептуальну основу, змістовно-цільову та процесуальну частини.

Концептуальну основу технології визначають положення системного, особистісно орієнтованого та діяльнісного підходів, що були визначені нами як основні у фаховій підготовці студентів медичних коледжів до мобільного навчання. У рамках системного підходу студенти мають засвоїти необхідні знання, уміння, навички та зрозуміти їх зв'язок з іншими підсистемами навчально-виховного процесу, навчитися використовувати різні форми і методи мобільного навчання. Особистісно орієнтований підхід спрямовано на розвиток та формування студента медичного коледжу як особистості, що здатна до саморозвитку, самоактуалізації та саморефлексії. Діяльнісний підхід сприяє створенню умов активізації навчально-пізнавальної діяльності студента як суб'єкта власного професійного становлення.

Завдання підготовки студентів до мобільного навчання будуються через таксономію цілей, що розробляється на основі структури готовності до цього виду діяльності. Сутність її полягає в тому, що цілі фахової підготовки студентів медичних коледжів до мобільного навчання проектується через результати навчально-виховної діяльності, які в свою чергу прогнозуються як певні досягнення, що виявляються в уміннях, навичках, знаннях, способах дій тощо.

Технологічність постановки цілей дає змогу діагностувати рівень сформованості компонентів готовності до мобільного навчання студентів медичних коледжів у процесі фахової підготовки й оперативно вносити корективи в цей процес.

Авторська технологія передбачає поетапну фахову підготовку студентів медичних коледжів у процесі фахової підготовки до мобільного навчання.

Процес фахової підготовки студентів медичного коледжу до мобільного навчання має відбуватися поетапно. Тому було виокремлено чотири етапи фахової підготовки студентів медичного коледжу до мобільного навчання.

На першому етапі відбувається розвиток та поглиблення зацікавленості медичною професією, умінь аналізувати та вирішувати професійні завдання, розвиток загальної технології мобільного навчання, самоаналіз себе та своєї діяльності.

На другому етапі студенти засвоюють основи мобільного навчання, набувають знань і вмінь, засвоюють технології мобільного навчання (планування етапів експерименту, аналіз і прогнозування застосування технологій мобільного навчання, введення даних технологій в освітній процес, здійснення корекції та моніторингу результатів експерименту).

Зважаючи на вищезазначене, виокремлюємо такі етапи технології фахової підготовки студентів медичного коледжу до мобільного навчання: початковий, дослідницький, заключний. На першому етапі підготовки студенти вчаться виділяти професійні проблеми, аналізують проблемні ситуації, виокремлюють основні суперечності, визначають мету та основні можливості мобільних технологій у роботі медичних працівників, вибирають форму представлення кінцевого продукту. На цьому етапі учасники створюють проектні групи, розподіляють ролі. Тут реалізується аналітична функція мобільної діяльності, відбувається актуалізація та усвідомлення мотивів.

На другому етапі фахової підготовки студентів медичного коледжу до мобільного навчання здійснюється пошук методів і форм вирішення поставлених завдань, виробляється концепція, аналізується та обробляється інформація. Тут реалізуються такі функції мобільного навчання, як дослідницька, перетворювальна, прогностична, конструктивна тощо. У студентів формуються уміння та навички аналізу, порівняння, співставлення, аналогії, синтезу.

На заключному етапі студенти оволодівають уміннями та навичками презентації та захисту проекту, аналізу досягнення мети та вирішення поставлених завдань, участі

кожного студента в проекті щодо реалізації мобільних технологій у професійній діяльності. Важливим на цьому етапі є вироблення вмінь і навичок самооцінювання студентами своєї готовності до мобільного навчання, а також оцінювання діяльності членів проектної групи.

На третьому етапі реалізуються контрольно-оцінювальна та рефлексивна функція мобільного навчання.

Усі три етапи спрямовано на комплексну фахову підготовку студентів медичного коледжу до мобільного навчання, формування всіх структурних компонентів готовності (мотиваційного, когнітивно-операційного, креативного, оцінювально-рефлексивного).

Отже, аналіз наукової літератури дав можливість теоретично обґрунтувати технологію фахової підготовки студентів медичного коледжу до мобільного навчання. Результатом фахової підготовки студентів медичного коледжу до мобільного навчання є сформована готовність до цього виду діяльності. На основі теоретичного обґрунтування педагогічної технології виокремлено такі етапи підготовки: мотиваційний, когнітивний та технологічний, які спрямовані на комплексну фахову підготовку студентів медичного коледжу до мобільного навчання, формування всіх структурних компонентів готовності (мотиваційного, когнітивно-операційного, креативного, оцінювально-рефлексивного).

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в реалізації теоретично обґрунтованої технології фахової підготовки студентів медичного коледжу до мобільного навчання.

Література:

1. Арунянц Г. Г. Информационные технологии в медицине и здравоохранении: [практикум] / Г. Г. Арунянц, Д. Н. Столбовский, А. Ю. Калинин. – Ростов н/Д.: Феникс, 2009. – 381 с.
2. Жерновникова О. А. Застосування хмарних технологій при підготовці майбутніх учителів математики до навчального проектування / О. А. Жерновникова // Таврійський вісник освіти: наук.-метод. журнал. – Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. – Вип. 3 (51). – С. 98-104.
3. Куклев В. А. Мобильное обучение как составная часть открытого и дистанционного образования [Электронный ресурс] / В. А. Куклев // Методологическое, научно-методическое и кадровое обеспечение информации образования. – Режим доступа: [http://ido.tsu.ru/other_res/pdf/4\(32\)_2008\(5-9\).pdf](http://ido.tsu.ru/other_res/pdf/4(32)_2008(5-9).pdf).
4. Лукашук М. М. Дидактичні умови використання нових інформаційних технологій в навчанні біології і хімії в медичних коледжах: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / М. М. Лукашук. – Вінниця, 2007. – 22 с.
5. Люшук К. Ю. Дидактичні засади застосування інноваційних педагогічних технологій у процесі вивчення науково-природничих дисциплін у медичних коледжах: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.09 / К. Ю. Люшук. – Луцьк, 2005. – 24 с.
6. Михеева Е. В. Информационные технологии в профессиональной деятельности: [учеб. пособие для студ. сред. проф. образования] / Е. В. Михеева. – 7-е изд., стер. – М.: Издательский центр «Академия», 2008. – 384 с.
7. Пехота О. М. Освітні технології: [навч.-метод. посібник] / [О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.]; за заг. ред. О. М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
8. Селевко Г. К. Энциклопедия образовательных технологий: [в 2 т.] / Г. К. Селевко. – М.: НИИ школьных технологий, 2006. – Т. 1. – 816 с.
9. Семеріков С. О. Фундаменталізація навчання інформатичних дисциплін у вищій школі: [моногр.] / С. О. Семеріков / наук. ред. акад. АПН України, д.пед.н., проф. М. І. Жалдак. – Кривий Ріг: Мінерал, 2009. – 340 с.
10. Шавальова О. В. Реалізація компетентнісного підходу у математичній підготовці студентів медичних коледжів в умовах комп'ютеризації навчання: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / О. В. Шавальова. – К., 2001. – 24 с.
11. Sharples M. Towards a Theory of Mobile Learning [Electronic resource] / M. Sharples, J. Taylor. – Available from: <http://www.lsri.nottingham.ac.uk/msh/Papers/Towards a theory of mobile learning.pdf>.

Юхно Н. В.

ТЕХНОЛОГИЯ МОБИЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ МЕДИЦИНСКОГО КОЛЛЕДЖА
В ПРОЦЕССЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

В статье теоретически обоснована технология мобильного обучения студентов медицинского колледжа в процессе профессиональной подготовки. Автором отмечено, что результатом профессиональной подготовки является сформированная готовность к данному виду деятельности. При обосновании педагогической технологии в статье выделены следующие этапы подготовки: мотивационный, когнитивный и технологический. Автором акцентировано внимание на том, что все три этапа направлены на комплексную профессиональную подготовку будущих медицинских работников к использованию мобильных технологий, формирование всех структурных компонентов готовности (мотивационного, когнитивно-операционного, креативного, оценочно-рефлексивного).

Ключевые слова: технология, профессиональная подготовка, готовность, компоненты, студент, медицинский колледж, мобильное обучение.

Yukhno N. V.

MOBILE LEARNING MEDICAL COLLEGE STUDENTS IN THE PROCESS
OF TECHNOLOGY TRAINING: THEORETICAL ASPECT

The article is theoretically devoted to technology for students' mobile learning in the course of the medical college training. The author states that the result of medical college students' professional training is formed the readiness for this type of activity. It is highlighted that well-prepared students of medical college need practical skills, which can be achieved through the usage of such training methods that help to provide the exchange of professional experience related to the future profession; interest in specialization and introduction of new learning technologies; research results of creative growth; motivation of student learning activities. The professional training of medical college's students should be seen as a system of professional skills, knowledge and skills in accordance with the functional responsibilities of future professionals. The features of modern professional training of medical college's students are noted. It is underlined the fact that medical college's students, medical future specialists must possess highly competitive humanistic world view, be ready for harmonious and effective life of society, and be able to use mobile technology in their professional activities. Mobile learning is a new learning technology, which is based on intensive usage of modern mobile equipments and technologies. It is closely connected with educational mobility in the sense that students have a possibility to participate in educational activities without restrictions in time and space. The steps of medical college students' preparation are singled out: motivational, cognitive and technological. Special attention is paid to three phases directed at a comprehensive professional training of future health professionals, the formation of structural components of their readiness (motivational, cognitive-operative, creative, evaluative, reflexive) through the usage of mobile technology.

Keywords: technology, professional training, readiness, components, student, Medical College, mobile learning.

Рецензент: Кохановська О. В.